

Nr. 1286 / 04.06.2015

Punct de vedere
cu privire la includerea în Proiectul Legii privind anularea unor obligații fiscale și a contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate stabilite prin decizii de impunere emise și comunicate contribuabililor până la 1 iulie 2012, care au realizat venituri din profesii libere și neachitate până la data intrării în vigoare a acestei legi

Necesitatea includerii în Proiectul de Lege și a contribuțiilor de asigurări de sănătate datorate până la 1 iulie 2012 își găsește sprijin chiar în "Expunerea de motive", respectiv **înlăturarea inechităților** apărute în aplicarea practică a prevederilor Codului Fiscal, necesitatea îndreptării situațiilor apărute în practică din cauza interpretărilor diferite a legislației actuale referitoare la contribuția de asigurări sociale, inechitatea rezultată ca urmare a practicii neunitare.

Premisa de la care trebuie să pornim este aceea a reglementării diferite a contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate prin raportare la momentul 1 iulie 2012.

Astfel, până la acest moment, în vigoare era **Legea nr. 95/2006** care prevedea foarte clar că dobândirea calității de asigurat, pentru un cetățean român cu domiciliul în România, este plata care urmează a se face în baza unui contract de asigurare.

Prin noua modificare adusă Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal prin **O.U.G. nr. 125/2011** (M.Of. nr. 938 din 30 decembrie 2011) au fost reglementate în mod distinct aceste contribuții într-un capitol separat, intitulat „Contribuțiile sociale obligatorii privind persoanele care realizează venituri din activități independente, activități agricole și asocieri fără personalitate juridică”. (art. 296²¹-296²⁶ C.fisc.)

Printre **modificările importante, aduse** în materia asigurărilor sociale de sănătate de O.U.G. nr. 125/2011 (art. I pct. 109) și care intră în vigoare la 1 iulie 2012, menționăm:

- A.N.A.F. devine competentă în administrarea contribuțiilor sociale obligatorii [art. V alin. (1) din O.U.G. nr. 125/2011];
- în enumerarea contribuțiilor sociale reglementate de Codul fiscal au fost introduse și contribuțiile sociale de sănătate [art. 2 alin. (2) lit. b)];
- toate persoanele datorează contribuții sociale de sănătate, inclusiv cele care nu realizează venituri [art. 296²⁷ alin. (2)];
- contribuabilii sunt obligați să efectueze, în cursul anului, plăți anticipate cu titlu de contribuții sociale;
- în cazul contribuției de asigurări sociale de sănătate, plățile anticipate prevăzute se stabilesc de organul fiscal competent, prin decizie de impunere, pe baza declarației de venit estimat/declarației privind venitul realizat sau pe baza normelor de venit;
- în decizia de impunere, baza de calcul a contribuției de asigurări sociale pentru contribuabili se evidențiază lunar, iar plata acestei contribuții se efectuează trimestrial;
- baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale de sănătate este diferența dintre totalul veniturilor încasate și cheltuielile efectuate în scopul realizării acestor venituri, exclusiv cheltuielile reprezentând contribuții sociale;

Așadar, regimul contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate este clar configurat abia prin O.U.G. nr. 125/2011.

Argumentul principal privind lipsa obligației de plată a acestor contribuții de către avocați până la momentul 1 iulie 2012 este acela că nu au încheiat contracte de asigurări cu casele de asigurări.

Astfel, în primul rând, art. 211 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 stabilește condițiile pentru ca o persoană, cetățean român cu domiciliul în România, să devină asigurat, respectiv trebuie să facă „dovada plății contribuției la fond, în condițiile prezentei legi”, iar în continuare se menționează că „persoana în cauză încheie un contract de asigurare cu casele de asigurări de sănătate, direct sau prin angajator”.

Așadar, textul Legii nr. 95/2006 este foarte clar, stabilind că dobândirea calității de asigurat, pentru un cetățean român cu domiciliul în România, este plata care urmează a se face în baza unui contract de asigurare. La baza raportului juridic de asigurare se află contractul. Calitatea de asigurat nu rezultă *ope legis*, așa cum în mod greșit se susține de către unii autori.

Legiuitorul a înțeles să lege nașterea acestui raport juridic de încheierea unui contract de asigurare, căci altfel art. 211 nu ar avea nici un rost. Existența obligației de plată a acestei contribuții, *ope legis*, nu ar putea fi reținută decât în lipsa reglementării necesității încheierii unui contract de asigurare.

De asemenea, această concluzie este susținută și de alte dispoziții din Legea nr. 95/2006 care nu fac referire la „obligația de plată a contribuției”, ci la obligația de a se asigura în condițiile art. 211; în acest sens, spre exemplu, art. 213 alin. (4) prevede că persoanele care nu sunt prevăzute la art. 213 alin. (1) și (3) (adică persoanele asigurate fără plată) „au obligația să se asigure în condițiile art. 211”, adică să încheie contract.

O dovadă în sensul inexistenței obligației de plată a avocaților, a acestei contribuții, o reprezintă chiar modificarea adusă Codului fiscal prin O.U.G. nr. 125/2011, în care se precizează expres că toate persoanele datorează această contribuție, chiar și cele care nu realizează venituri, iar plățile se stabilesc prin decizie de impunere, pe baza declarației de venit estimat/declarației privind venitul realizat sau pe baza normelor de venit. Așadar, acum legiuitorul a înțeles să stabilească *ope legis* această obligație de plată a contribuției sociale de sănătate, a eliminat existența contractului de asigurare și a reglementat și modalitatea de stabilire, respectiv prin decizie de impunere pe baza declarației de venit estimat/declarației privind venitul realizat sau pe baza normelor de venit.

Anularea în parte a Ordinului Președintelui C.N.A.S. nr. 617/2007

Prin sentința civilă nr. 835 din 8 februarie 2012 a Curții de Apel București – Secția a VIII-a de Contencios Administrativ și Fiscal, pronunțată în dosarul nr. 9914/2/2011, dispozițiile art. 35 alin. (1) din Ordinul nr. 617/2007 au fost anulate. Dispozitivul hotărârii este elocvent: „... Anulează în parte dispozițiile art. 35 alin. (1) din Ordinul președintelui C.N.A.S. nr. 617/2007 **în privința posibilității organului competent al C.A.S. de a emite decizii de impunere**”.

Practica judiciară în materie

Instanțele de judecată au dat dezlegare problemei supuse analizei, însă spectrul soluțiilor pronunțate și în care s-au admis acțiunile promovate de avocați este larg, unele instanțe admitând necesitatea încheierii contractului de asigurare, altele, dimpotrivă, reținând doar lipsa obligației de plată a majorărilor și a penalităților. sens în care *exempli gratia* menționăm:

- decizia civilă nr.1411/R/2009 a Tribunalului Cluj, secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale (dosarul nr.2375/117/2009), prin care s-a admis recursul declarat de contestator, s-a modificat sentința Judecătoriei Cluj-Napoca și s-a admis contestația la executare, s-au anulat titlul executoriu și actele de executare, reținând în considerente că „între contestator și intimată nu există încheiat un contract de asigurare și că acesta nu a încheiat un astfel de contract nici

cu o altă casă de asigurări de sănătate” și că „măsurile de executare silită se fac în baza unui titlu de creanță care devine titlu executoriu potrivit art. 141 C.proc.fisc.” și „chiar dacă contestatorul este obligat să își asigure sănătatea potrivit art. 259 alin. (4) din Legea nr. 95/2006, în prevederile acestei legi nu se specifică faptul că urmărirea silită ar putea fi executată fără existența unui titlu de creanță”, „care să fi devenit scadent pentru a fi executor”.

- prin sentința nr. 621 din 30 iunie 2010, pronunțată de Tribunalul Mehedinți, secția comercială și contencios administrativ (rămasă definitivă și irevocabilă prin respingerea recursului de către Curtea de Apel Craiova, prin decizia nr. 2684 din 22 noiembrie 2010 – dosarul cu nr. 2289/101/2010) s-a admis cererea în anulare a deciziei de impunere emisă de Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Mehedinți, reținând stabilirea „ contribuției calculate precum și a obligațiilor accesorii stabilite în sarcina reclamantei nu sunt rezultatul verificării bazelor de impunerea a existenței obligației de plată în raport cu perioada impusă”, adică „fără să aibă la bază o cercetare și o verificare proprie privind existența obligației”
- în alte soluții, instanțele au apreciat că legalitatea obligației de plată nu poate fi pusă în discuție, însă, cum omisiunea declarării veniturilor din activități independente nu este sancționată de lege implicit, nu se poate reține obligația de plată a majorărilor și a penalităților de întârziere (decizia nr. 791 din 08.10.2009 pronunțată de Curtea de Apel Galați, secția contencios administrativ).
- într-o altă speță, Judecătoria Sector 6 București, secția civilă, prin sentința civilă nr. 2538 din 23 martie 2010, rămasă irevocabilă, a admis o contestație la executare și a anulat somația de plată și actele de executare întocmite de intimată, reținându-se, în contextul nedeclarării contribuției către fond de către contestatoare, că intimata C.A.S. a Municipiului București a declanșat executarea silită împotriva contestatoarei, în condițiile lipsei cu desăvârșire a titlului executoriu și a emiterii unui titlu de creanță, ulterior începerii executării silite și promovării contestației

Practica judiciară în ultimii doi ani **s-a modificat radical**, chiar și a acelor instanțe care inițial au respins în totalitate acțiunile formulate de avocați, cum este cazul Curții de Apel Craiova, cu titlu de exemplu:

- în dos. nr. 6567/63/2014, prin decizia 1599/23.04.2015, a fost admis recursul casată sentința și rejudecând admite acțiunea, anulează deciziile nr. 38119/23.12.2013 și 503/21.02.2014 emise de CAS Dolj

- în dos. nr. 12779/63/2012, prin decizia 7869/14.10.2014, a fost admis recursul, modificată sentința în sensul că a fost admisă acțiunea, anulate Decizia de impunere nr. 18924/12.12.2011 și decizia nr. 69/24.02.2012 emise de CAS Dolj

- în dos. nr. 2883/63/2013, prin decizia 5811/02.10.2014, a fost admis recursul, modificată sentința în sensul că admite cererea de chemare în judecată astfel cum a fost precizată și în consecință și anulează decizia de impunere nr. 21264/29.12.2011 și decizia dată în soluționarea contestației nr. 060/15.02.2012 emise de intimată.

- în dos. nr. 3786/63/2012*. Admite recursul. Modifică sentința în sensul că: Admite contestația și anulează decizia de impunere r.17989/07.12.2011 și decizia nr.048/10.02.2012. Admite cererea de intervenție accesorie în interesul contestatorului. Irevocabilă.

Aspectele legate de soluțiile instanțelor au făcut **obiectul unor știri în presa locală și centrală**, cu titlu de exemplu:

- <http://www.gds.ro/Local/2014-11-14/penalitate-cas,-anulate-justitie/>
- <http://www.digi24.ro/Stiri/Digi24/Actualitate/Justitie/Un+avocat+a+castigat+dreptul+de+a+nu+plati+asigurari+de+sanatate++Fiscul+vrea+sa+execute+silit+30+000+de+re+stantieri>
- <http://www.digi24.ro/Stiri/Regional/Digi24+Craiova/Stiri/Te+penalizeaza+dar+nu+te+instiinteaza>

Sistemul de asigurări al avocaților

În cazul avocaților, există un sistem autonom de asigurări sociale, a cărui reglementare o regăsim în O.U.G. nr. 221/2000 privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților.

Existența acestui sistem de asigurări **a fost sursa unei confuzii** privind existența obligației de plată a asigurărilor sociale de sănătate menținută și de lipsa de reacție a Caselor Județene care de-a lungul a mai mult de 5 ani nu a notificat contribuabilii și nici nu adus în spațiul public informații suplimentare din acest punct de vedere.

Concluzii

Modificarea radicală a practicii instanțelor de judecată aduce în discuție echitatea plății acestor obligații fiscale de către contribuabilii ale căror acțiuni au fost respinse în contextul în care starea de fapt și criticile au fost identice cu cele din procesele unde deciziile de impunere au fost admise.

Tocmai urmare a acestei inechități, dar și a neclarității legislației speciale până la 1 iulie 2012 și a lipsei de reacție a Caselor Județene apreciem că se impune includerea în Proiectul Legii privind anularea obligațiilor fiscale și a contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate stabilite prin decizii de impunere

emise și comunicate contribuabililor până la 1 iulie 2012, datorate de persoanele care desfășoară activități liber profesionale și neachitate până la data intrării în vigoare a acestei legi.

Lucian Bernd Săuleanu
Avocat

Decanul Baroului Dolj